

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobce **Gladius International s.r.o.**, se sídlem v Olomouci, Denisova 277/16, zastoupeného JUDr. Ing. Ondřejem Lichnovským, advokátem se sídlem v Prostějově, Sádky 1615/4, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem v Praze 1, Letenská 525/12, o žalobě proti nezákonnému zásahu,

t a k t o :

- I. Žaloba **se o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Finanční úřad pro Olomoucký kraj **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce mj. domáhal soudní ochrany proti tvrzenému nezákonnému zásahu Finančního úřadu Olomouc (nyní Finanční úřad pro Olomoucký kraj) spočívajícímu v rozeslání formulářů SCAC 2004 do členských států Evropské unie (dále jen EU) v rámci mezinárodní výměny informací dle čl. 5 a 19 nařízení Rady (ES) č. 1798/2003, o správní spolupráci v oblasti daně z přidané hodnoty a o zrušení nařízení (EHS) č. 218/92, v platném znění (dále jen nařízení č. 1798/2003).

Podle ust. § 83 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) je žalovaným *správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.*

V původní žalobě podané Krajskému soudu v Ostravě dne 22.10.2009 doplněné na výzvu soudu dne 20.11.2009 a vedené pod sp. zn. 22Ca 267/2009 žalobce označil za žalovaného Finanční úřad Olomouc a shora uvedené žalobní tvrzení bylo jedním ze čtyř žalobních bodů, resp. tvrzených nezákonných zásahů. Žalobce se ohledně tohoto žalobního bodu domáhal, aby soud přikázal žalovanému, aby obnovil stav před odesláním formulářů SCAC 2004 a dodatečně informoval všechny adresáty, že se žalobce nijak nepodílí na karuselových obchodech.

Rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 27.5.2010 č.j. 22Ca 267/2009-49 byla žaloba odmítnuta. Toto rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) ze dne 16.11.2010 č.j. 9 Aps 5/2010-81 a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Rozsudek NSS nabyl právní moci dne 6.12.2010.

V dalším řízení krajský soud, vázán závěry NSS vyjádřenými ve zrušujícím rozsudku, část žaloby, v níž se žalobce domáhal obnovení stavu před odesláním formulářů SCAC a dodatečného informování všech adresátů, že se nijak nepodílí na karuselových obchodech a dále v části, v níž se žalobce domáhal ukončení zásahu ve formě evidování žalobce v registru EUROCANET a vyřazení žalobce z tohoto

registru, vyloučil k samostatnému projednání. V této vyloučené části byla věc dále vedena pod sp. zn. 22A 14/2012.

V doplnění žaloby ze dne 11.5.2012 žalobce bod II. původního žalobního petitu nahradil novým zněním. **„II.a Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před odesláním formulářů SCAC 2004 a dodatečně informoval všechny adresáty, že se žalobce nijak nepodílí na karuselových obchodech. II.b Uvedení informace ohledně zapojení žalobce v karuselových podvodech v odeslaných formulářích SCAC 2004 bylo nezákonným zásahem žalovaného.**

Dojde-li soud k závěru, že žalovaný sám informace ohledně zapojení žalobce v karuselových podvodech v odeslaných formulářích SCAC 2004 neuvedl, avšak zavedl příčinu k takovému postupu, pak žalobce požaduje vydání následujícího rozsudku:

II.b Zavdání příčiny k uvedení informace ohledně zapojení žalobce v karuselových podvodech v odeslaných formulářích SCAC 2004 bylo nezákonným zásahem žalovaného.“

Částí petitu, zda zavdání příčiny k poskytnutí informace Finančním úřadem Olomouc (nyní Finanční úřad pro Olomoucký kraj) bylo nezákonným zásahem tohoto žalovaného, se krajský soud meritorně zabýval a rozhodl rozsudkem ze dne 29.11.2012 č.j. 22A 14/2012-96, který nabyl právní moci dne 13.12.2012.

Zbývá část žaloby, tj. část, v níž se žalobce domáhá vydání rozhodnutí, jímž se žalovanému přikazuje, aby obnovil stav před odesláním formulářů SCAC 2004 a dodatečně informoval všechny adresáty, že se žalobce nijak nepodílí na karuselových obchodech a dále rozhodnutí, že uvedení informace ohledně zapojení žalobce v karuselových podvodech v odeslaných formulářích SCAC 2004 bylo nezákonným zásahem žalovaného, bylo vyloučeno k samostatnému projednání a dále vedeno pod touto spisovou značkou (22A 121/2012).

Ve věci krajský soud již jednou procesně rozhodl, a to usnesením ze dne 13.12.2012 č.j. 22A 121/2012-35, jímž věc postoupil Městskému soudu v Praze. Na základě návrhu Městského soudu v Praze bylo usnesením NSS ze dne 13.3.2013 č.j. Nad 15/2013-68 rozhodnuto, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Krajský soud v Ostravě. V tomto usnesení NSS jednak s odkazem na rozhodnutí rozšířeného senátu NSS ze dne 10.10.2007 č.j. Nad 13/2007-39, publikované ve Sb. NSS pod č.

1458/2008, uvedl, že pro určení místní příslušnosti soudu ve správním soudnictví jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu byly v době jeho zahájení, přičemž ani případná pozdější úprava žalobního návrhu žalobcem nemůže mít vliv na posouzení místní příslušnosti, když je nutno vycházet z okolností daných v době podání žaloby. Současně NSS vyslovil nesouhlas s argumentací krajského soudu rozsudkem NSS ze dne 28.8.2008 č.j. 2 Aps 4/2008-138 v jeho usnesení o postoupení věci Městskému soudu v Praze, z něhož krajský soud dovodil, že žalovaným je Ministerstvo financí. NSS v usnesení ze dne 13.3.2013 zdůraznil nesprávnou aplikaci judikátu NSS ze dne 28.8.2008 č.j. 2 Aps 4/2008-138 krajským soudem na posuzovanou věc, když z tohoto rozsudku NSS je zřejmé, že ve smyslu ust. § 83 s.ř.s. je třeba rozlišovat určení žalovaného v případech, kdy byl tvrzený nezákonný zásah proveden správním orgánem a v případech, kdy byl proveden ozbrojeným bezpečnostním sborem. NSS dále dovodil, že jelikož v posuzované věci se nejednalo o případ, kdy byl proveden tvrzený zásah ozbrojeným bezpečnostním sborem, určuje žalovaného sám žalobce v podané žalobě. V dalším řízení tedy krajský soud vycházel z žalobního určení, že žaloba směřuje proti Finančnímu úřadu Olomouc (dnes Finanční úřad pro Olomoucký kraj).

V průběhu jednání před krajským soudem konaném dne 25.9.2013 učinil zástupce žalobce návrh, aby na místo žalovaného nastoupilo Ministerstvo financí.

Podle ust. § 64 s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu.

Podle ust. § 92 odst. 2 věty první zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen o.s.ř.) na návrh žalobce může soud se souhlasem žalovaného připustit, aby žalobce nebo žalovaný z řízení vystoupil a aby na jeho místo vstoupil někdo jiný.

V souladu se shora citovanou právní úpravou a na základě souhlasu dosavadního žalovaného Finančního úřadu pro Olomoucký kraj krajský soud záměnu účastníka na straně žalovaného připustil, a to usnesením ze dne 25.9.2013 č.j. 22A 121/2012.

V dalším řízení krajský soud s ohledem na záměnu účastníka na straně žalovaného zkoumal existenci zákonných podmínek pro další řízení ve věci.

Jelikož s.ř.s. jako speciální procesní předpis pro správní soudnictví otázku záměny účastníků řízení neupravuje a touto právní otázkou se nezabývá ani dostupná judikatura správních soudů, bylo nezbytné vycházet z úpravy obsažené v o.s.ř., která v ust. § 92 odst. 2 takový procesní postup umožňuje. Současně však je třeba respektovat, že *„Hmotně-právní účinky zahájení řízení vůči dalšímu (novému) žalovanému nastávají dnem, kdy soudu došel návrh žalobce na provedení tohoto opatření, popřípadě dnem, kdy takový návrh učinil do protokolu. Běh promlčecích a prekluzivních lhůt se proto vůči těmto osobám staví tímto dnem a nikoliv dnem, kdy bylo řízení zahájeno s původním okruhem účastníků“* (Bureš, Drápal, Mazanec, Občanský soudní řád, Komentář, 5. vydání, 2001, vydalo nakladatelství C.H. BECK v Praze v roce 2001, str. 297).

V posuzované věci je dnem učiněného návrhu den 25.9.2013, kdy zástupce žalobce učinil návrh na záměnu účastníků na straně žalovaného do protokolu u jednání před krajským soudem.

Podle ust. § 84 odst. 1 s.ř.s. v řízení o ochraně před nezákonným zásahem musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.

V doplnění původní žaloby ze dne 20.11.2009 žalobce v bodě V. výslovně uvedl, že formuláře SCAC s informací, že je žalobce zapojen do podvodných transakcí v rámci intrakomunitárních podvodů, byly poprvé odeslány dne 5.5.2008.

Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že podání žaloby vůči Ministerstvu financí, jejíž hmotně-právní účinky nastaly ke dni 25.9.2013, jsou mimo subjektivní i objektivní lhůtu pro podání žaloby vymezenou v ust. § 84 odst. 1 s.ř.s.

V rozsudku ze dne 29.6.2011 č.j. 5 Aps 5/2010-293 NSS vymezil počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (§ 84 odst. 1 s.ř.s.) tak, že rozhodný je okamžik, kdy se žalobce dozvěděl

o úkonu nebo nečinnosti správního orgánu, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabytí přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu, naopak není pro běh uvedené lhůty rozhodný. V posuzované věci se žalobce o tvrzeném nezákonném zásahu dozvěděl před podáním žaloby, resp. jejího doplnění ze dne 20.11.2009, subjektivní dvouměsíční lhůta tak uplynula nejpozději dne 20.1.2010. Žalobce již v doplnění žaloby ze dne 20.11.2009 vyjádřil povědomí o mechanismu šíření formuláře SCAC mezi členskými státy Evropské unie včetně vymezení úkonů Finančního úřadu Olomouc, resp. jeho pracovníků úkonů Ministerstva financí. Se znalostí těchto skutečností žalobce vlastním dispozitivním úkonem určil žalovaného Finanční úřad Olomouc. Podle názoru soudu žalobci nic nebránilo v tom, aby žalobce podal také (nebo pouze) vůči ministerstvu financí.

Možnost domáhat se deklarování nezákonnosti tvrzeného zásahu soudem přinesla novela s.ř.s. (zákon č. 303/2011 Sb.) s účinností od 1.1.2012. Jak již judikoval NSS ve svém rozsudku ze dne 12.9.2012 č.j. 1 Aps 6/2012-29, *deklarování nezákonnosti zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu podle § 82 s.ř.s. správním soudem se nelze s úspěchem domáhat neomezeně do minulosti, ale pouze v případě, že ke dni podání žaloby ještě neuplynula objektivní dvouletá lhůta stanovená v § 84 odst. 1 s.ř.s. Subjektivní lhůta nemůže začít běžet dříve, než 1.1.2012.* V posuzované věci se přitom deklarování nezákonnosti zásahu žalobce poprvé domáhal doplněním žaloby ze dne 11.5.2012. Podle ust. § 84 odst. 1 s.ř.s. a výše citovaného judikátu NSS sp. zn. 1 Aps 6/2012 tak měl učinit nejpozději dne 1.3.2012.

Na základě shora uvedeného krajský soud žalobu proti žalovanému Ministerstvu financí ve smyslu ust. § 46 odst. 1 písm. b) odmítl jako opožděnou.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 3 věty první s.ř.s., neboť žaloba byla odmítnuta.

Jelikož krajský soud v usnesení, jímž připustil záměnu účastníků na straně žalovaného, nevypořádal náklady předchozího žalovaného Finančního úřadu pro Olomoucký kraj, učinil tak v tomto rozhodnutí výrokem III., když předchozí žalovaný se nároku na náhradu nákladů řízení vzdal.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 30. září 2013

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu